

Fontainebleau - pozri *Francúzsko*

T. Rousseau: Chata uhlíara v Fontainebleauskom lese (1855)

fontainebleauská škola/fontenbló - 1. renesanční talianski umelci, ktorí ovplyvnili francúzsku tvorbu v pol. 16. st.; podieľali sa na výzdobe zámku Fontainebleau (N. dell'Abbate, Cellini, F. Primaticcio, Rosso Fiorentino, A. da Trento, R. Boyvin, Majster Flóry), podnietili francúzsku dvornú manieristickú tvorbu; označovaní ako prvá fontainebleauská škola; pod jej vplyvom druhá fontainebleauská škola: J. Coussin, J. Cousin ml., M. Fréminet, F. Clouett, T. Dubreuil, A. Dubois, J. Bellangé, A. Caron, L. Penna, a ď.; pre umelcov typické antické mytologické námety, ktoré im umožňovali zobrazovať ženské akty; pozri maliarstvo francúzske; figura serpentinata; škola 2. nepresné označenie barbizonskej školy

Dudák v súvislosti s heslom *manierizmus*: okrem Talianska boli výraznými centrami manierizmu najmä Francúzsko (fontainebleauská škola: Philip de l'Orme, J.J. Androuet du Cerceau ml.)

http://en.wikipedia.org/wiki/School_of_Fontainebleau
http://en.wikipedia.org/wiki/Francesco_Scibec_da_Carpi

Autor nezistený: Diana a Aktaion

fontána - z lat. fons – „prameň, zdroj“; tiež zriedkavo vodostrek; čes. výrazy *kašna*, vodostrik, fontána; vodostrek je mimoriadne zriedkavý variant slova fontána, ktorý kladie dôraz na striekajúci prúd vody v *studni*; fontána je ozdobná nádrž na vodu s vodometom, súčasť palácovej a *záhradnej architektúry*; od antických čias obľúbený, bohatu zdobený dekoratívny prvok *architektúry*; pozri *nymfea*, *kaskáda*, *Tritóni*, *Neptún*, *Krenaiai*, *hippokampos*; *studňa*, *prameň*; *islamská záhrada*; *kinetické umenie/kinetizmus*

- nádrž zachytávajúca vodu z prameňa, čerpanú alebo iným spôsobom zachytávanú; zbudovaná na rôznom pôdoryse, z dreva, kovu, kameňa, voľne stojaca alebo pristavená k múru, skale; fontána symbolom života, ale aj viťazstva nad temnými vodnými silami; v *Oriente* dôležitým prvkom architektúry, súčasťou vnútorných dvorov, *mešít*, ulíc, tržníc; *antika* prevzala z Orientu fontánu, uplatnila ju v domoch (v *atriu rímskeho domu*, pozri *impluvium*), *peristyloch* a *záhradách* (pozri *antické záhrady*), rozvinula fontány do monumentálnych *nymfeí*, z ktorých bola voda rozvádzaná *akvaduktami* ďalej; fontána v *atriách* kresťanských *bazilik*, neskôr v *rajskom dvore* kláštora; v celom *románskom* stredoveku mala prevažne miskový tvar (*kašna/fontána misová*); v gotike *kašna/fontána stĺpová* v ozdobnými nadstavcami, v nemeckej *renesancii* stĺpové fontány bez ozdobných nadstavcov, v talianskej a francúzskej renesancii stĺp nad misou nahradený figurálnou plastikou; postupne sa zaužíval aj typ fontány s niekol'kými prepadovými misami, kde do hornej misky voda privádzaná napr. *vodostrekom/č. vodotryskom* (Spievajúca fontána, 16.st. *Praha*); stredná časť fontány alebo stena, ku ktorej bola fontána pritisnutá, sa ponímal ako *grotta* alebo skala; nádrže sa ďalej rozkladali do sústavy terás a *kaskád* s vodnými hrami (*Petrodvorec*); *manieristické* fontány ďalej používajú miskovitý tvar (Krocínova kašna na Staromestskom námestí v Prahe); *barok* zvýrazňoval motív zápasu s temnými vodnými silami, ľažil z motívu plynúcej vody, prepadávajúcej v kaskádach, alebo tryskajúcej vody (fontána na Piazza Navona, 1647, *Fontana di Trevi*, 1735-63 v Ríme, fontána na *Pražskom hrade*, 18.st. od J.Kohla), rozvíjaný aj motív fontány so skalou (*fontana rustika*), ktorý patril k *Berniniho* typom fontán; v súčasnosti fontána ostáva pre okrasnú aj praktickú funkciu dôležitým typom v *sochárstve*, *architektúre* a *urbanizme*; pozri *píniová šuška*, *Ježiš a Samaritánka/Žena zo Samárie/Samaritánka*

Florentský majster: Poľovník Amet a nymfy (námet z Boccaciovej Comedia delle Ninfa, narodeninová tálka rodiny Di Lupo Parra v Pise, 14410)

G. A. da Brescia: Dekoratívna fontána s Neptúnom a troma putti (rytina, 16.st.)

A. Schönn: Pri fontáne stredomorského mesta (1897)

Stredoeurópsky grafik z 1. polovice 20.storočia: Radničné námestie v Bratislave (lept zrnkový, 1940-1950)

Fontana di Trevi - slávna rímska fontána na námestí Trevi; dielo Nicola Salviho z rokov 1732-1762, podľa návrhu G. L. Berniniho; uprostred plastík sa nachádza *Okeanos* (podľa niektorých *Neptún/Poseidón*)

https://www.google.sk/search?q=Fontana+di+Trevi&espv=2&&biw=1852&&bih=995&tbo=isch&im=gil=4QiFmLM3ytgcfM%253A%253B1Y41qp8c9 TJzM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.relaisfontanaditrevi.com%25252F&source=iu&pf=m&fir=4QiFmLM3ytgcfM%253A%252CIY41qp8c9 TJzM%252C_&usg=_OVEQcbw121HwY7OSgtFnopg81n0%3D&ved=0CCgQyjc&ei=3RhJVeIWYarswHGl4DYCg#imgrc=624RVw43pcpQxM%253A%3BZ59ueu7j8FkWXW%3Bhttp%253A%252F%252Fwallpaperswiki.org%252Fwp-content%252Fuploads%252F2012%252F09%252FFontana-di-Trevi-at-Night-Rome-Italy.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwallpaperswiki.org%252Ffontana-di-trevi-at-night-rome-italy%252F%3B1613%3B1210

N. Salvi: Fontana di Trevi (1732-1762)

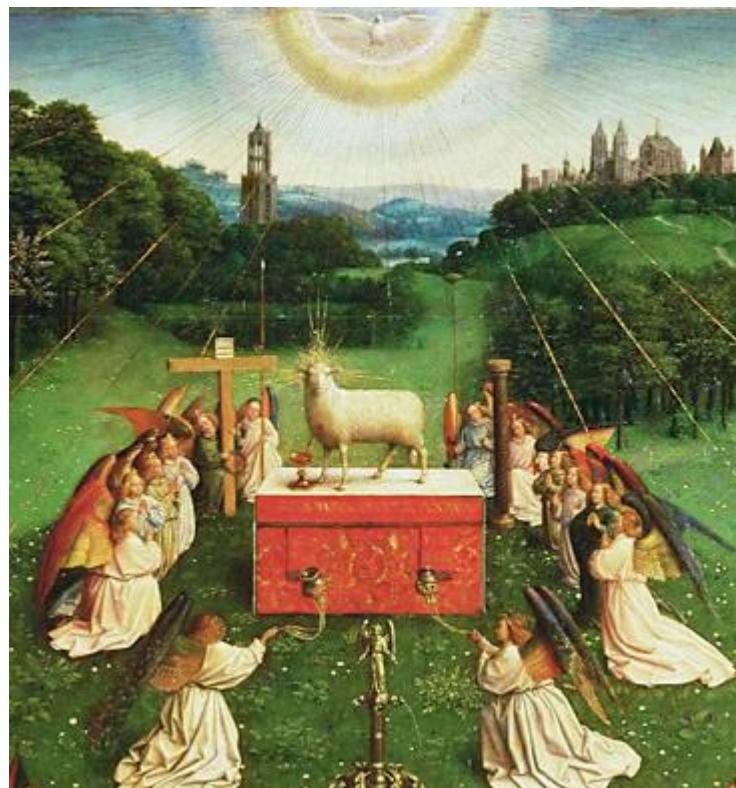
fontána kinetická - *kinetická fontána*

fontána kláštorná - *kláštorná fontána*

„fontána krásna“ - *krásna fontána*

fontána krvi - jedna z ikonografickým podôb *prameňa života* v podobe *mystického baránka*, ktorému z hrudi strieka pramienok krvi (symbol *Kristovej krvi*) striekajúcej do eucharistického pohára (pozri sv. grál); pozri *ikonografia iluminovaných rukopisov*

https://en.wikipedia.org/wiki/Fountain_of_Life

J. van Eyck: Klaňanie Mystickému Baránkovi (detail, Gentský oltár, 1432)

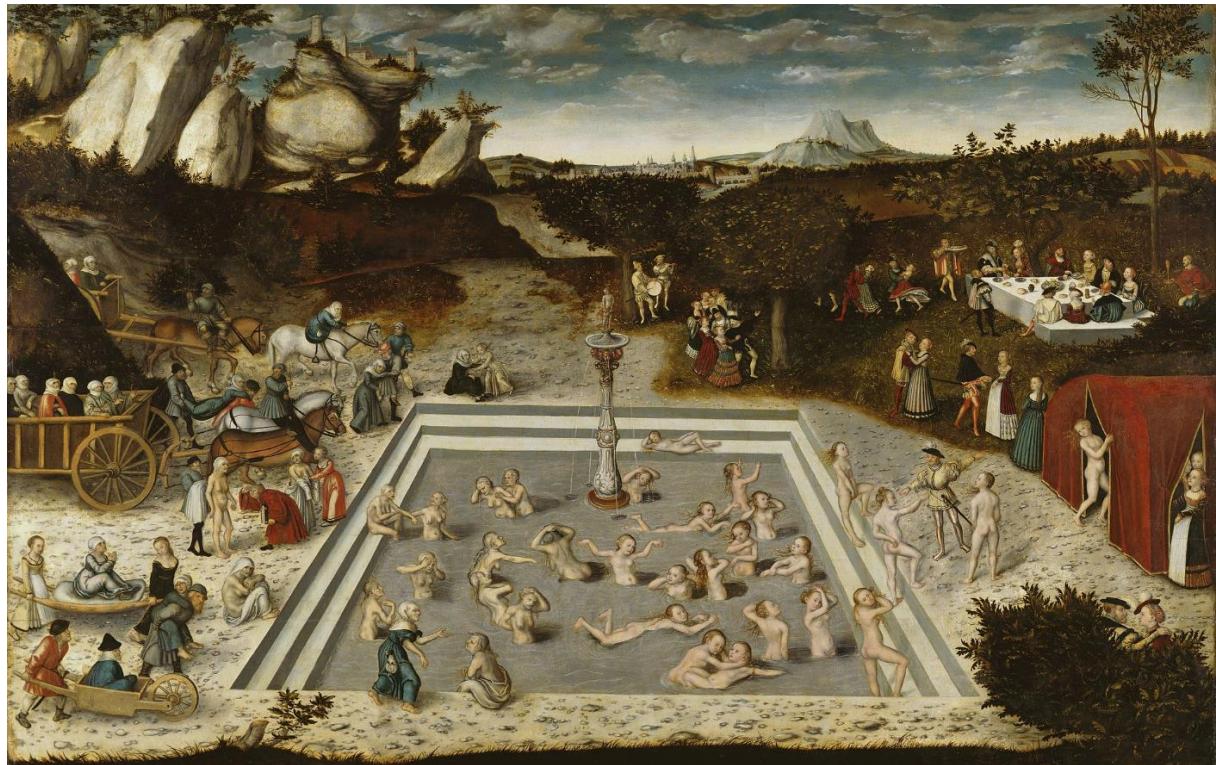

Fontána krvi (mexická ikona, 18.st.)

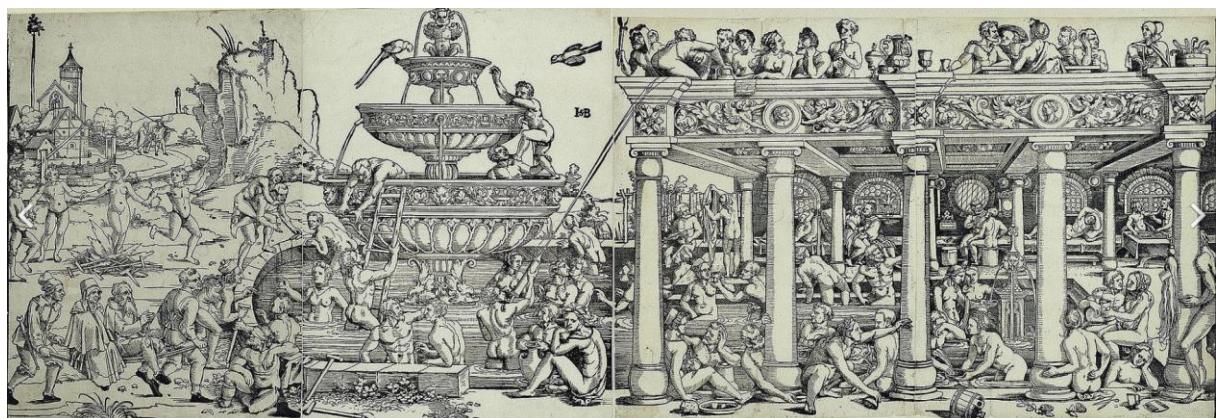
fontána misová - misová fontána

fontána mladosti - alegorický motív fontány v *záhrade lásky*; úzko súvisí s predstavou *nesmrtelnosti*; fontána mladosti je prameň , ktorý vraj obnovuje mladosť každému, kto ju pije alebo sa kúpe v jej vodách; objavuje sa už u *Herodota* (†430 pr.Kr.), v *Roman d'Alexandre* (3.st.) a príbehoch *kňaza Jána* (11.st.); príbehy o podobných zázračných vodach existovali aj medzi domorodými národnimi v Karibiku v období objavovania Ameriky na zač. 16.st.; opisovali zázračné regeneračné vlastnosti vód v mytickej krajine Bimini; európska ikonografia ukazuje starších ľudí, ako prichádzajú za pomoci iných osôb k nádrži plnému iných osôb; ľudia v nej sú mladí a nahí, po chvíli dostávajú módne oblečenie a zabávajú sa; niektoré dejové prvky fontány mladosti je možné hľadať v Jánovom evanjeliu, v *Rybníku Bethesda*

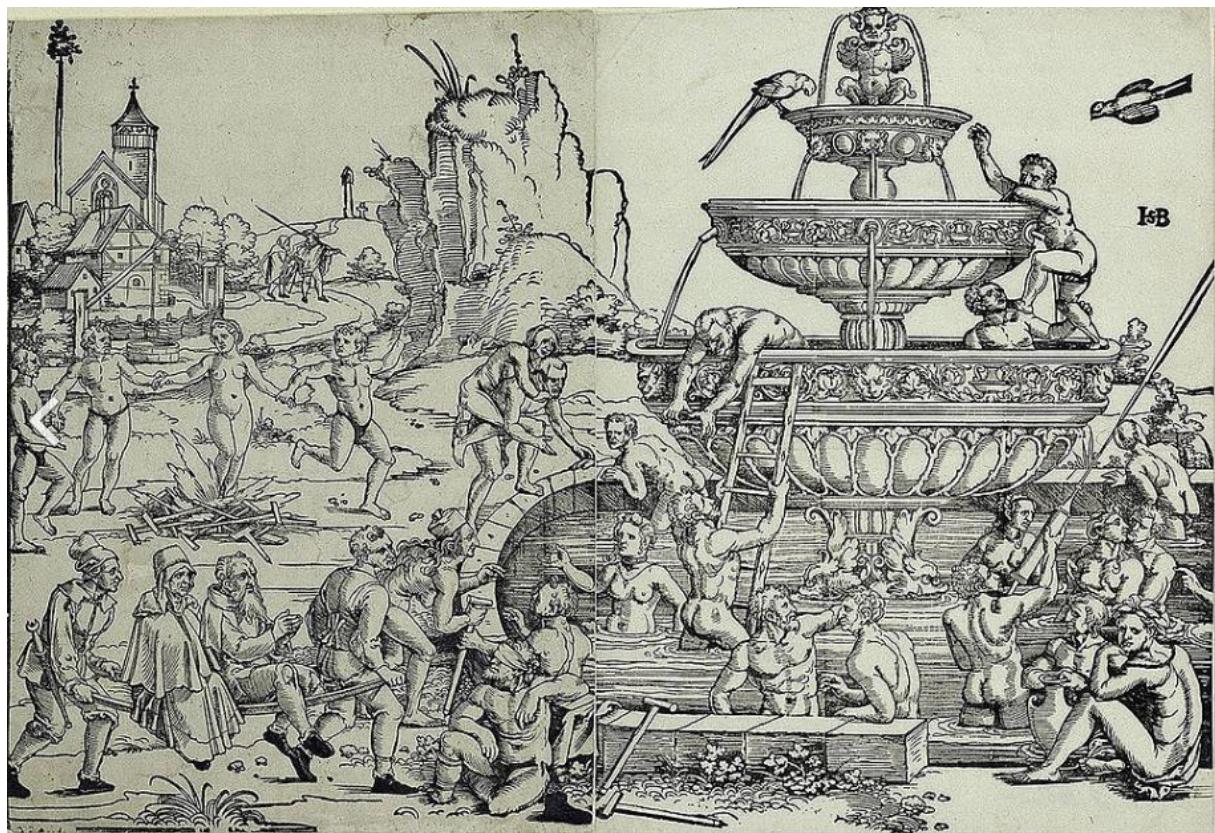
https://en.wikipedia.org/wiki/Fountain_of_Youth

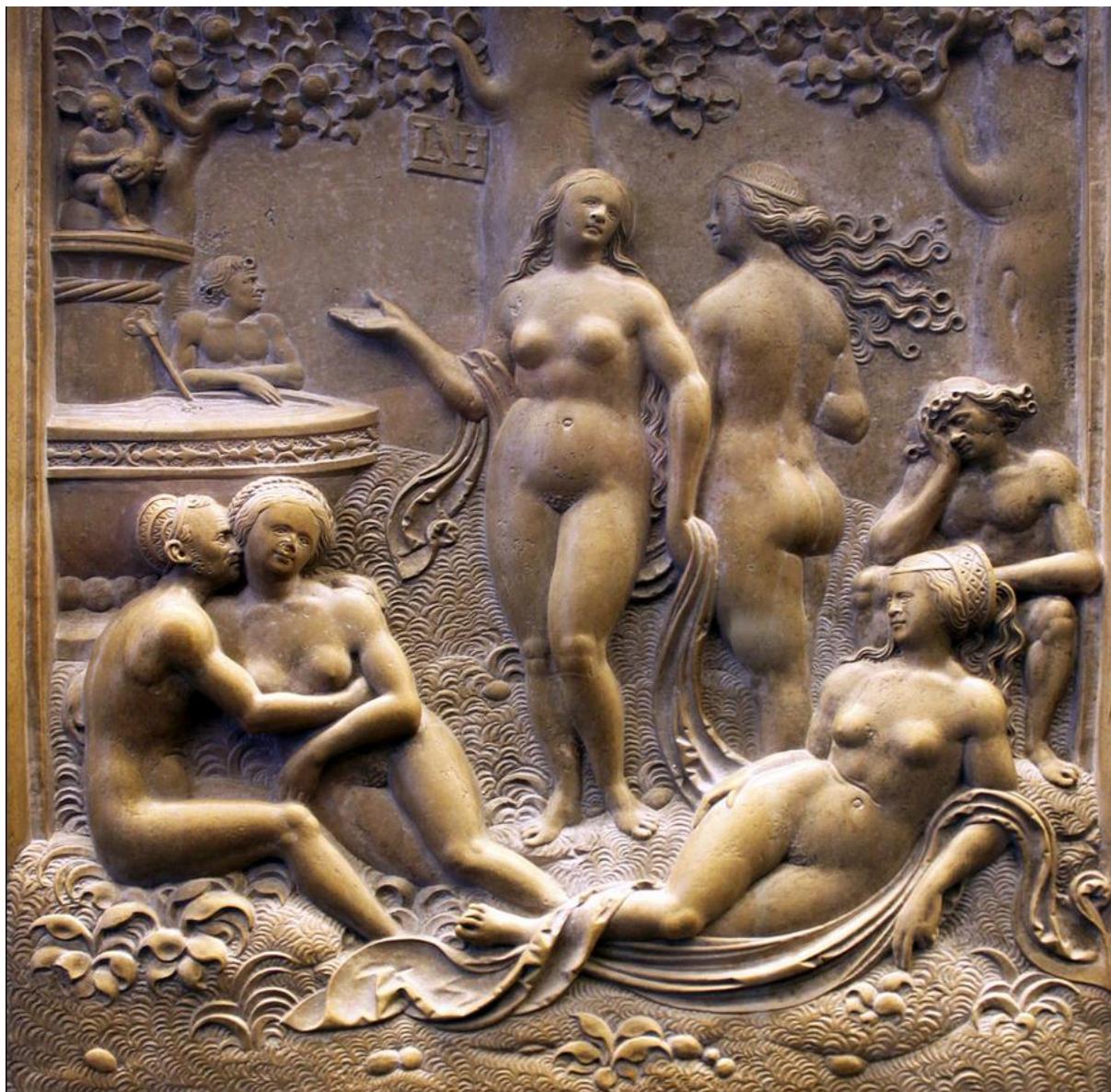
L. Cranach st.: Fontána mladosti (1546)

S. Beham: Fontána mladosti a kúpel'ny dom (drevoryt, 1536)

S. Beham: Fontána mladosti a kúpeľný dom (detail, drevoryt, 1536)

Podľa L. Heringa: Záhrada lásky. Fontána mladosti (solnhofenský vápenec, 1525)

fontána Neptúnova - Neptúnova fontána

fontana rustica - fontána napodobňujúca prírodný prameň, skaly apod.; obľúbená najmä v baroku a rozvijaná Berninim (pozri kaskáda); pozri fontána; záhradná architektúra, francúzsky park

fontána stĺpová - v gotickom stredoveku umiestnená v kláštore na nádvorí krízovej chodby (pozri rajskej dvor), od 14.st.; voda tiekla z boku bohatu zdobeného stĺpika, často s ornamentálnou výzdobou: alebo figurálnou plastikou a nadstavcom, do nádrže kruhového, štvorcového alebo mnohostenového pôdorysu; na námestiacach stredovekého mesta stala v podobe „krásnej fontány“; neskorogotické fontány s architektonickou (fiály) a figurálnou výzdobou, niekoľkoposchodové a vežovité (Krásna fontána, 1385-96, Norimberg); renesančné stĺpové fontány v Nemecku už bez ozdobných nadstavcov, zatialčo v Taliansku a Francúzsku stlp nahrádzaný figurálnou plastikou a nádrž dalej misovitého tvaru; barokové fontány s postavami z gréckej mytológie (Poseidón, tritóni, hypokampovia; parková fontána mala charakter kaskády

Fontana Ernesto - (1918); taliansky maliar

<https://www.google.sk/search?q=Fontana+Ernesto&espv=2&biw=1854&bih=995&tbs=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiTtdzd2MrMAhXEQBQKHR22DzwQsAQIHA&dpr=1>

E. Fontana: Vzkriesenie Jairovej dcéry (19.st.)

Fontana Giambattista - (†1587); taliansky rytiec; pozri *taliančí rytci*

<http://art.famsf.org/giambattista-fontana>

G. Fontana: Romulus a Remus vychovaní pastierom Faustulom (1575)

Fontana Lavinia - (†1614); talianska maliarka, považovaná za prvú ženu umelkyňu pracujúcu v rovnakej oblasti ako jej manželskí kolegovia mimo dvor alebo kláštor; prvá umelkyňa, ktorá maľovala ženské akty a bola hlavným živiteľom rodiny; bola dcérou maliara Prospera Fontana, ktorý bol

prominentným maliarom *bolonskej školy* v tej dobe a bol jej učiteľom; Lavínia pokračovala v rodinnom podniku, ako bolo typické v tej dobe; pozri *bolonskí maliari*, *talianški renesanční maliari*, *talianški maliari 17.st.*, *talianški maliari 16.st.*, *talianški maliari portrétov*, *talianške maliarky*

https://en.wikipedia.org/wiki/Lavinia_Fontana

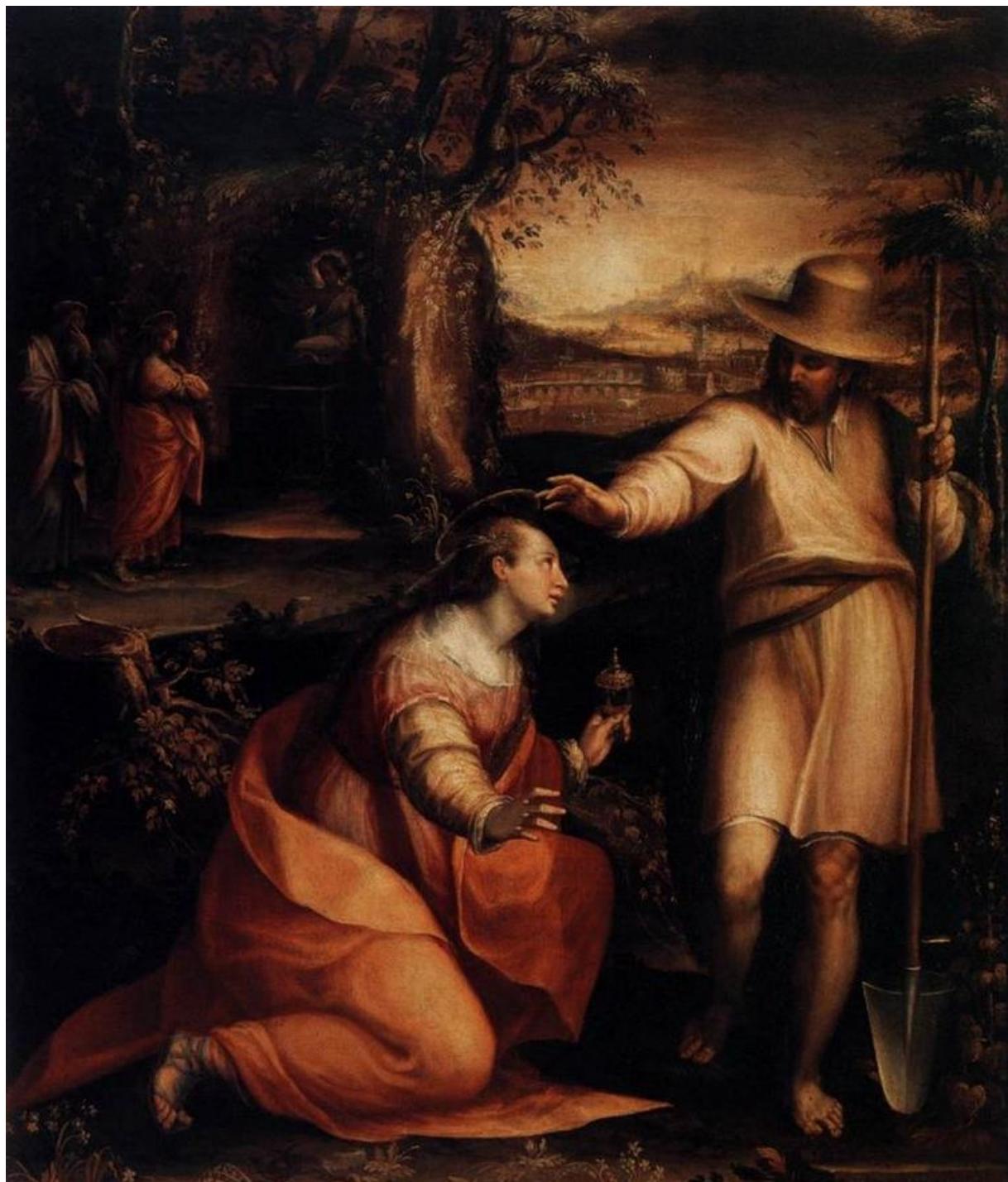
[https://www.google.sk/search?q=Fontana+Lavinia&espv=2&biw=1858&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=HB2MVjeuMYWqUfyagfAD&ved=0CK0BEIke#imgrc=KZA6hrLhw4djM%253A%3BfiiqLtaZR1hExM%3Bhttps%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fen%252Fc%252Fc9%252FLavinia_Fontana's%2527Newborn_Baby_in_a_Crib%2527_\(c._1583\).jpg%3Bhttps%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FFile%253ALavinia_Fontana's%2527Newborn_Baby_in_a_Crib%2527_\(c._1583\).jpg%3B553%3B369](https://www.google.sk/search?q=Fontana+Lavinia&espv=2&biw=1858&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=HB2MVjeuMYWqUfyagfAD&ved=0CK0BEIke#imgrc=KZA6hrLhw4djM%253A%3BfiiqLtaZR1hExM%3Bhttps%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fen%252Fc%252Fc9%252FLavinia_Fontana's%2527Newborn_Baby_in_a_Crib%2527_(c._1583).jpg%3Bhttps%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FFile%253ALavinia_Fontana's%2527Newborn_Baby_in_a_Crib%2527_(c._1583).jpg%3B553%3B369)

L. Fontana: Autoportrét pri klavichorde so slúžkou (1577)

L. Fontana: Obliekajúca sa Minerva (1613)

L. Fontana: Noli me tangere (1581)

L. Fontana ?: Noli me tangere (16.st.)

L. Fontana: Judita a Holofernes (16.st.)

L. Fontana: Novorodenec v postieľke (1583)

Fontana Orazio - (†1571), známy aj ako Guido Fontana; taliansky Potter a majolika maliar *majoliky*, ktorý zaviedol výrobu majoliky v Urbine; narodil sa v Castel Durante, kde spolu s otcom a bratmi Camillom a Nicolom prevádzkoval dielnu počas niekoľko desaťročí; nakoniec sa presťahoval s rodinou do Urbino 1530, kde založil svoju vlastnú dielnu v štýle *grotesiek* v 1565; bol podporovaný kniežaťom Guidobaldom II z Urbina; Orazio zaviedol v kraji dekoratívnu majoliku, čím prispel k rozvoju nového centra výroby majolika a jej inovácie; neskôr sa sústredil na luxusné výrobky pre Spezieriu (lekáreň pripojenú k palácu v Urbine), s prekvapivo sochárskymi, niekedy dokonca fantastickými tvarmi; jednoduchšie, a pravdepodobne ziskovejšie, biele kusy vyrábal spolu so svojím otcom; pozri *talianki maliari 16.st.*

https://en.wikipedia.org/wiki/Orazio_Fontana

<https://www.google.sk/search?q=orazio+fontana+ikipedia&espv=2&biw=1848&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=ccygVZ2hJ8vrUpbkm8gO&ved=0CC4QsAQ>

Dielňa O. Fontanu: Umývadlo na osvieženie s mytologickým námetom (majolika, 1565-1571)

Dielňa O. Fontanu: Majoliková pútnická fľaša s grotesknou výzdobou (Urbino, 1560-1570)

Dielňa O. Fontanu: Majoliková misa so scénou Paridovho súdu (Urbino, 16.st.)

Dielňa O. Fontanu: Umývadlo s Deukalionom a Pyrrhou (majolika, 1510-1571)

Dielňa O. Fontanu: Amfora s Poseidónom a Amfitrite (1560)

Dielňa O. Fontanu: Nádoba na chladenie vína (majolika, 1510-1576)

fonti d'oro - fondi d'oro

Forain Jean Louis - (†1931); francúzsky impresionistický maliar, litograf, akvarelista a grafik v technike leptu; pozri francúzski maliari 19.st., francúzski maliari 20.st., francúzski kresliari, francúzski litografi, francúzski grafici leptu

http://twoway.st/facets/production_printed/Forain,%20Jean%20Louis

<https://www.google.sk/search?q=Forain+Jean+Louis&espv=2&biw=1852&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=X7psVaqjC8HEUoKEgcAC&ved=0CB4QsAQ>

J. L. Forain: Kristus posmievany (suchá ihla, 1909)

Forberger Viliam - (†1928); slovenský maliar, ktorého život bol späť s Piešťanmi; pozri *slovenskí maliari*
Forbes Stanhope Alexander - (†1947);

<http://res-picta.blogspot.sk/2012/03/stanhopealexander-forbes-18571947.html>

S. T. Forbes: - (19.-20.st.)

Forefathers - angl.; starší názov *Otcov pútnikov/Pilgrim Fathers*

forenzný portrét - dvoj alebo trojrozmerný portrét s použitím telesných pozostatkov (lebka); určený pre vedecké, historické a kriminalistické účely; pozri *S. Nikitin; portrét*

S. Nikitin: Juliana F. Litvínov-Mosalsk, Anastasia Nun, svokra Ivana Hrozného (forenzný portrét, 2006)

S. Nikitin: Irina Godunová (forenzný portrét, 2002)

Forkys - v gréckej mytológii morský boh (pozri *bohovia vodní*), syn *Pontosa* a *Gaie*, vládca morských oblúd (pozri *monštrá*); otec *Gorgón*, *Skylla* a ď.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Fork%C3%BDs>

forlijská škola /škola Forli - v užšom zmysle označenie pre tvorbu dvojice talianskych renesančných maliarov *Melozzo da Forli* a *Marca Palmezzana*; išlo o silný vzťah učeníctva Palmezzana k veľkému majstrovi 15.st. Melozzovi da Forli

http://it.wikipedia.org/wiki/Scuola_forlivese
<http://sk.wikipedia.org/wiki/For%C3%A1c>